

Polcz Alain emlékezete

EMLÉKEIM ALAINE-RÓL

Helyesen írva a nevét: Alaine, de én hadd írjam e megemlékezésben úgy, ahogy szólítottam őt: Alen. Hogy miért volt neki „férfineve”? Legalábbis férfinévnek hangzó neve? Mert abban az időben, amikor ő született Erdélyben – Kolozsváron, talán 1922. október 7-én –, akkor már minden magyar nevet románosítottak. Alen édesapja találta ki ezt nevet, amelyet nem lehetett románosítani.

Hogy pontosan mikor született, nem lehet tudni. Alen mesélte, hogyha a szülei bosszantani akarták egymást, akkor csak az ő születésnapját kellett felemlíteni, ugyanis amikor iskoláskorú lett, akkor jöttek rá, hogy születésekor nem is anyakönyvezték. Szülei igen jókat tudtak vitatkozni azon, hogy 1922-ben vagy 1923-ben született-e a gyermek, és melyik napon?

Hát így indult ennek a csodálatos EMBERnek az élete. Csak nagybetűkkel tudom leírni, hogy EMBER, mert ha valakiről ezt el lehet mondani, ő róla igazán lehetett. Hozzáteszem: minden hibája, minden emberi gyarlósága ellenére. Talán ezek a gyarlóságok emelték ki még jobban emberségét.

Lepsényi Mari hozta be a közösségbe. Mielőtt Mari behozta volna köznénk, ők már jó pár évig együtt voltak egy másik közösségben – azt hiszem, egy karizmatikus közösségben –, de Mari úgy érezte, hogy nekünk is jó lenne, ha köztünk lenne Alen, és Alen is jól érezné magát a mi közösségünkben. Valóban így is volt. Kölsönösen épültünk.

Ha a közösségbe új tag kerül, akkor általában kialakulnak új barátságok is. Ki is alakultak különböző hőfokú barátságok Alen és egy-egy tag között. Így kerültünk mi is közelebb egymáshoz. Mi talán azért rezonáltunk különösképpen egymásra, mert

volt bennünk néhány olyan azonos tulajdonság, ami szükséges egy jó barátság kialakulásához.

Mik is voltak ezek az azonos tulajdonságok? Az első (talán a legfontosabb?) a teljes nyíltság, őszinteség. És ebből fakadt a többi: nem voltak titkaink egymás előtt. Tudtunk kérni, elfogadni, és segítséget adni egymásnak. Ő a nagy beszélgetésekkel, tanácsokkal vagy a kikapcsolódás, pihenés feltételeinek megteremtésével, én meg azzal, hogy nagyon sokszor vittem Alent, vagy mindkettőjüket (férjét, Mészöly Miklóst és őt) valahová. Legtöbbször ki Kisorosziba, ahol nyaralójuk volt, vagy be Kisoroszból. És többször volt lehetőségem ott pihenni, akár pár napig is kinn maradni, és sétálhattam, olvashattam, vagy bármit tehettem, amihez kedvem volt. És ha még volt ideje Alennek is, akkor együtt sétáltunk nagyokat. Ezek az autós utak voltak a legalkalmasabbak barátságunk elmélyítésére, ugyanis nagyon jókat beszélgettünk az autóban. Jó pár éven keresztül ez így volt. A legtöbb utunk Kisoroszi és Budapest között volt, de akadtak más utak is. Volt, hogy Vászolyba vittem őket, akkor lenn nyaraltam velük az ismerős barátoknál. Vagy például 1999-ben Alen Szombathelyen, a hospice kongresszuson tartott előadást, pár napon keresztül. Levittem őket, és napközben én voltam Miklóssal, mert akkoriban már nem lehetett Miklóst egyedül hagyni.

Igen megrendítő volt 1998. februárjában az a közösségi találkozó, amelyiken Alen, és én is személyes tragédiánkról számoltunk be. Egyszerre ért minket a tragédia. Alen számára akkor derült ki, hogy Miklós agyi leépülése visszafordíthatatlan, és állandó felügyeletre szorul. Ami pedig engem illet, ezen a találkozáson sírtam el, hogy Lajost agyvér-

zés érte, és kérdés volt, hogy egyáltalán életben marad-e, s ha igen, milyen segítségre lesz szüksége, és hogyan oldom meg, hiszen akkor még dolgoztam...

Így lettünk aztán a barátságon túl sorstársak is. Mindkettőnket igen kemény lecke elé állított az élet. Jó volt, hogy egy közösségben voltunk. És persze a közösség is segített ott, ahol tudott, mindkettőnknek.

Szóval, sokat utaztunk együtt, és ezek az utazások és beszélgetések egyre közelebb hoztak minket egymáshoz, hiszen egyre jobban megismertük egymást. Erdélybe is elvitt Alen, illetve én vittem kocsin őt. Összeismertett ottani barátaival, akik aztán vittek ide-oda, sokat megmutattak és megismertettek velem Erdélyből.

Alen minden alkalommal kényeztetett a szeretetével, mondhatom, hogy a tenyerén hordozott. Akármilyen kis vagy nagy útról volt is szó. Kisorosziba menet útközben mindig megvendégelt, mert betértünk egy fagyira vagy sültre – ilyen alkalommal készült az egyik utolsó csodálatos kép róla. Kisoroszbán mindig főzött valami finomat. Jót ettünk, pihentünk, és ha hazamentem, csomagolt. Mindig megajándékozott valamivel. Az ajándékozás volt talán a legfőbb életeleme. Soha nem engedett el anélkül, hogy valamit ne adott volna. Anyagilag is sokszor segített. Komoly összegekkel is, mert például kifizette a mélyhűtő javítását, amit bizony évekig nem tudtam megcsináltatni, és újat sem tudtam venni. Vagy amikor Lajos agyvérzése után majd' egy évvel idegösszeroppanás környékezett, elvitt egy pszichológus barátnőjéhez, aki jó pár hétig foglalkozott velem, s azt is ő fizette.

Aki szeretné közelebről megismerni Alent, annak ajánlom, hogy olvassa el vagy hallgassa meg hangos könyvből (saját hangján) az *Asszony a fronton* c., hiteles és megrendítő könyvét, vagy nézze meg az *Úton a halállal* c. filmet. Ebből a könyvből, illetve filmből ismerhetjük meg, hogy hogyan vált AZZÁ, aki aztán lett. Az első férjétől elszenvedett csalódások, megaláztatások, és a háború éveit voltak ezek.

A háború alatt rengeteget dolgozott vöröskeresztes ápolóként, hiszen sok volt a sebesült, a haldokló. Jó lelki érzéke volt ahhoz, hogyan bánjon a szenvedőkkel, árvákkal, sebesült foglyokkal, haldoklókkal, hogyan kísérje el őket utolsó útjukra. További életét nemcsak a haldoklók ápolása határozta meg, hanem mindaz, amit átélt a háború alatt. Emberi nagyságára jellemző, hogy amikor egyszer sorba állították a katonákat, és meg kellett volna mutatnia, hogy ki gyalázta meg, nem mutatott senkire. Egyébként nem ismerte volna fel, de meglátta az egyik 19 év körüli katona szemében az iszonyatos halálfélelmet, és nem akarta, hogy ilyen fiatalon meghaljon... És miért pont az az egy, amikor olyan sokan mások is vétkeztek? – mondta nekünk egy közösségi találkozón.

Háború után falusi tanítónő szeretett volna lenni, de gyenge egészségi állapota miatt nem adták neki az állást. Összedőlt benne az egész világ, hogy nem teljesülhetett az álma. Ezek után be akart iratkozni az orvosi egyetemre, de ehhez is gyengének találták, és azt tanácsolták, hogy menjen pszichológiára. Hát így lett pszichológus...

A Tüzoltó utcai gyermekklinikán lett gyermekpszichológus. Ezekről az évekről Lepsényi Mari emlékezik meg, aki ott ismerte meg őt, vele együtt dolgozott, és ezután lettek barátok.

Barátságunkról még annyit szeretnék elmondani a teljes kép kedvéért, hogy bár nagyon szerettük egymást, de azért nem volt minden együtt töltött időnk felhőtlen. Alen szeretett „belepiszkálni” az emberbe. Nyitott könyv volt előtte egész életem, ismerte tetteimet. Sokszor még tanácsot is kértem tőle. Úgyhogy nem csoda, ha bizonyos dolgaimmal nem értett egyet. Igen ám, de volt egy olyan tulajdonsága, hogy kedvesen, csendes hangon, mosolyogva, de számon kért dolgokat, megjegyzéseket tett vagy követelőzött. Szerette volna,

ha bizonyos témákban ugyanúgy gondolkodom, ahogyan ő. Csak egy példa: szerette volna, hogy ugyanúgy készüljek a halálra, ahogy ő tanította nekünk, én viszont akkor még nem úgy gondolkodtam a halálra készülődésről, ahogy ő. (Még most sem gondolom teljesen ugyanúgy.) Szóval, egy alkalommal lementem érte Keszthelyre – ott pihent pár napot –, és kérte, hogy hozzam fel Budapestre. Természetes, hogy megvendégelt. Még ott is aludtam egy éjszakát, így részesülhettem a vacsorából, a reggeliből, vagyis szokás szerint a tenyerén hordozott. A vacsora alatt hosszan beszélgettünk. Akkor is mosolyogva, kedvesen kezdett el belemászni az életembe, minden lényeges dolgot megkérdőjelezett, és finoman tudtomra adta, hogy gyakorlatilag semmit nem csinálok jól. Még azt sem mondhatom, hogy bármiféle rosszululat lett volna benne, inkább a kritizáló és építőnek szánt szeretet. Aztán elmentünk aludni. Illetve ő aludt, de én úgy kiborultam, annyira felzaklattott, hogy nem tudtam elaludni. Mikor már a fél éjszakát végighánykoltam, és gyöttrődtem a megjegyzéseim, akkor bevettem valami nyugtatót, és végre valahogy elaludtam.

Amikor hazaértem, azonnal leültem, és megírtam neki mindazt, ami annyira fájt. Hogy mennyire belém gázolt, és pontról pontra megindokoltam, miben nem érzem, hogy igaza lett volna. Akkor nyomtattam ki két évvel korábban írt leveleimet is, és mindkettőt odaadtam neki. Most azért írtam le mindezt, hogy Alen nagyságát igazán ki tudjam emelni. A következőt válaszolta leveleimre: „Teljesen igazad van. Féltékeny és irigy voltam rád.” Később aztán még azt is mondta, hogy a leveleimet beadta a Petőfi Irodalmi Múzeumba, a zárt Mészöly-anyagba, és ráírta: *IGAZA VAN!* Alen emberi nagyságát igazán ekkor tapasztaltam meg, és ettől kezdve érezhettem, hogy ő igaz barát, aki el tudja ismerni saját gyengeségét is a barátjával szemben.

Egy alkalommal meg volt híva egy író partijára, s engem kért meg, hogy vigyem fel a Pilisbe. Ezen a partin tapasztaltam meg, hogy Alen *olyan*, amilyen velem volt Keszthelyen, vagyis *mással is olyan*, nemcsak én voltam „kitüntetett” személy. Természetesen nem tudnám visszaadni vagy idézni, de elképedtem mindazon, amiket például Esterházy Péter fejére

olvasott – mosolyogva, kedvesen, halk bűgő hangon. Miklóssal kapcsolatban mondott neki valamit, hogy nem úgy viselkedett Miklóssal, ahogy elvárta volna; pedig Esterházy fantasztikus tisztelettel beszélt Miklósról, biztos voltam abban, hogy Alen vádjai ebben az esetben sem lehetnek jogosak...

Hát ilyen volt Alen. *EMBER* volt. Jó és rossz tulajdonságokkal, de a jó volt túlsúlyban.

Alen nagyságának szemléltetésére szeretném még kiemelni, hogy ő volt a hátszaga Miklósnak, az írónak. Miklósnak nem kellett családot fenntartania, mert Alen megkereste mindazt, ami a háztartás, a lakás és a nagy társadalmi élet, a vendégségek fenntartásához kellett, tehát Miklós reggeltől estig alkothattott. (Híressé és naggyá válhatott.) Az igazsághoz tartozik, hogyha igazán értékelte volna Alen munkáját és szeretetét, akkor tudomására hozta volna, hogy ki is ő (Alen) valójában. Hogy Alen is „*VALAKI*” – márpedig Alen nem érezte magát valakinek, illetve mégis: *Mészöly Miklós feleségének*. Személy szerint engem nagyon bántott, hogy ő sohasem volt Polcz Alaine, ő bizony CSAK Mészöly Miklósné volt. Természetesen elismerem, hogy nyilván nem teljesen reális ez a kép, hiszen Miklóst már csak betegségében ismertem meg. De talán e miatt a kontraszt miatt látom Alen életét olyan nagyon értékesnek.

Alen reformátusként kezdte életét. A háború után, halálos betegségében többször lebegett élet-halál között. Mikor haldoklott, egy papot küldtek hozzá a kórházba. A kenetteljes református pap szövegétől és ízléstelen viselkedésétől megundorodott. „*És valahogy Istentől is egyre távolabb kerültem. Jött az ateizmus*” – írja könyvében.

Több évi ateizmus után újból kereső lett. Tetszett neki a római katolikus vallás, de kereste azt a hiteles római katolikus valakit, akinek az életét látva érdemesnek találhatja az áttérést. (Úgy tudom, nem találta meg.) Pontosan nem tudom, mi történt, hogy történt, de én már katolikusnak ismertem meg a közösségben. Talán Dombi Feri bácsi hatására tért át? Mindegy, ez nem is lényeges. Kereső és törekedő ember volt – a hiteles kereszténységre törekedő. Az angyalokban is hitt, és kapcsolatban volt velük.

Istenhitére jellemző volt az az Angelus Silesius-idézet, amelyet sokszor említett előadásában: „*Ah tudom, hogy Isten nélkülüm egyet sem szusszanna, s ha én meghaltam, velem együtt örökre kilobban.*”

Egy 2002-es közösségi találkozó kérdéseire így válaszolt:

Mit csináltam életemben: *Kerestem a hitet. Szolgáltam a férjem, hogy tudjon dolgozni, betegségében kiápoltam. Írtam tíz könyvet. Tudományos kutatómunkát végeztem, és egész életemben betegekkel dolgoztam: felnőtt elmebetegekkel, művészetterápia, gyermek elmebetegek, játékdiaosztika, játékerápia, játékteszt, kórházi pszichológia, haladókly gyerekek ellátása, opendoor, hospice, orvostanhallgatók oktatása, „Napfogyatkozás” egyesület, „Kháron” folyóirat szerkesztés. Most: [2002-ben] holttestek ellátása, Kolozsvaron, az egyetemen tanítok. Érdekes, nyomoréknak éreztem magam, hogy nem tudtam szülni, de gazdag volt az életem, sok mindent hozott. Szép volt és nehéz. Nem lettem volna az, aki vagyok, ha ennyi minden nem mentem volna keresztül.*

Mi volt életem célja: *Szenvedőkön segíteni, hitet keresni, Istent keresni. Miklóssal nagy szellemi utat tettünk meg, nekem ajánlotta műveit. Megtanultam mellette írni. Most: [2002-ben] Miklós hagyatékát kell elrendezni, Erdélybe visszamenni tanítani, anyagiakat elrendezni, lelki utat kell még bejárni, kapcsolat a meghaltakkal. Meg kell írni a jó öregedést. [Később megírta, és hangos könyvben is megjelent.] Kívülről, belülről szépen öregedni, testileg, lelkileg, szellemileg jól öregedni, és mindezt megírni! [Itt jegyezte meg, hogy kezd túllenni a gyászon, jókedvű, elmúlt a rosszkedv és a mélypont. Mindez a ruhaviseletén, hajviseletén is meglátzott. Akkor egy évvel előtte halt meg Miklós.] Hospice-ben szeretnék meghalni.*

A combnyaktörése (2007 márciusa) előtti pár évben már elég ritkán

utaztunk együtt, mert úgy alakultak az életkörülményeim, hogy ritkábban tudtam megoldani az elszakadásomat otthonról. Szerecsére egy tanítványa, Gábor átvette a segitést, és ezután majdnem mindig ő vitte el minden útjára. (Gábor élete végéig segítője maradt.) Azért még így is előfordult, hogy időnként nem ért rá Gábor, és ha Alen szólt nekem, és meg tudtam oldani, boldogan mentem. A barátságunk változatlan volt, és mindketten nagyon örültünk, ha megadatott egy-egy út, és folytathattuk meghitt beszélgetéseinket. Kölcsonősen vágytunk egymás társaságára. De a combnyaktöréssel vége lett ennek a boldog időszaknak. Persze, felmentem meglátogatni őt, beszélgettünk is, de szomorúvá tett, hogy többet már nem utazunk, nem vonulunk ki a világból a békés, meghitt Kisorosziba, ahol annyi szép napot töltöttünk együtt.

Számomra példa értékű volt útja a Végső Állomásra – bár voltak olyan vélemények is, hogy őnmaga nem tudta úgy megélni, amint tanította; ő is félt a haláltól – mondták néhányan. Nem tudom, én nem értettem egyet azokkal, akik így látták Alent, mert szerintem nagyon is szépen készült, és szépen „menetelt” az Örök Haza felé. Majdnem az utolsó pillanatig dolgozott, vagyis diktált, amikor már ülni sem tudott. Mivel a combnyaktörésen túl a rák is elhatalmasodott rajta, így morfiomos fájdalomcsillapító tapaszt kapott az utolsó időkben, aminek hatására időnként zavart volt. Tiszta pillanataiban ezt tudta magáról, és mondta is nekünk. Nem sokkal halála előtt voltam nála. Nagyon szép emlékem van erről a beszélgetésünkről, bár voltak már zavaros megnyilatkozásai is. Kérdésemre, hogy „hogyan vagy?”, „*az élet két mezsgyéje között*” volt a válasz. Pár napra rá, 2007. szeptember 20-án kaptam az SMS-t Gábortól:

„*Mint az szép híves patakra az száraz kívánczok, lelkem úgy óhajt Uramra...*” *Alaine ma 7 óra 5 perckor csendben hazatért.*

Ekkor még nem közölték a hírt a médiával, hogy a „belső kör” tagjai – akiket Alen szeretett, akikhez közel volt – elmeheessenek, és nyugodt körülmények között elbúcsúzhassanak tőle. Így is történt. A közösség tagjaiból négyen, akik éppen el tudtunk menni, felszaladtunk Alenhez. Szépen felöltöztetve, békés, kisimult arcvonásokkal feküdt ágyán, félhomályban, égő gyertyák és virágok között. Mi is vittünk gyertyát és viragot, és ott ültünk az ágya körül meghatódva. Valami fantasztikus érzés „ment át” rajtam. Ott feküdt az egyik legkedvesebb barátnóm, akivel kölcsönösen meghitt barátságban voltunk, s akiért az utóbbi időben már úgy fohászkoztam Mennyei Atyámhoz, hogy könnyörüljön szenvedéseim, és hívja magához – bár a szívem mélyén szerettem volna, hogy még sokáig éljen, persze egészségesen. Lefutott a lelkemben az ő egész élete, minden borzalmával, csalódásaival, tragédiáival, és ugyanakkor mindavval, amit alkotott, tett, létrehozott, szeretett, segített, dolgozott. Végigfutott bennem a kettőnk közötti barátság minden szépsége, de a küzdelmek is egymással. De mindez csak teljesebbé tette őt, az emléket, csodálatos személyiségét, az EMBERT, aki volt. Hallottam a hangját, a nevetését, láttam a mosolyát, szerető tekintetét, és éreztem szeretetét. Hallatlan melegség futott át szívemen, és úgy éreztem, hogy Alen szeretete belém költözött, és most már mindvégig egy velem, bennem van, nem hagy el soha többé. Hallatlan békesség szállt rám. Örültem, hogy ott lehettem, mert az a szoba akkor „szent hely” volt. Nem mondom, hogy ugyanakkor nem fájt végtelenül, hogy áttért a másik világba. Fájt és fáj, hogy nem utazhatok vele, nem beszélgethetek vele, nem élvezhetem csodálatos társaságát. Viszont ismét lehetőségem volt megtapasztalni, hogy **a szeretet soha nem múlik el, a szeretet örök.**

A fentieket végiggondolta és tiszteltetl, szeretettel felidézte:

Debreczeni Zsuzsa

ELŐFIZETÉS!

Tisztelettel kérjük Olvasóinkjat, hogy legkésőbb **2009. január 31-ig** újítsák meg előfizetésüket. Az egyes számok ára változatlanul 225,- Ft lesz, tehát az éves előfizetés **1350,- Ft**, illetve annak, aki postán kéri, a **postaköltséggel együtt 2000,- Ft**. Többletbeizetések vagy adományokat ezután is szívesen elfogadunk.

Kérjük, hogy az utalvány címzésében Kovács László és az „Érted vagyok” nevét egyaránt tüntessék föl.

ALAINE

Nehéz olyan emberre visszaemlékezni, akit életében sokan ünnepeltek, tiszteltek, akinek a könyveit falat kenyérként olvasták, aki telt házzal tartotta előadásait, és emellett kiváló barát és háziasszony is volt.

Ha egy mondatban kellene őt jellemezni, akkor azt mondanám, hogy *Alaine normatörő asszony volt*. Szeretete letörte, megsemmisítette az írott és íratlan embertelen szabályokat.

1970-ben ismertem meg a Tűzoltó utcai gyermekklinikán, amikor haldokló gyermekek között dolgoztam. Ha visszagondolok erre az időszakra, akkor az jut eszembe: ahogy a neve, úgy ő is különös kisugárzású ember volt akkor is. Már a klinikán rendhagyó dolgokat művelt. Megtörte azt a szabályt, hogy a szülők csak heti egy alkalommal látogathatják a haldokló gyermeket. Az anyáknak külön szobát rendezett be, ebbe a szobába otthonról hordta be a takarókat. Nagyon nehezen hagyta ott a klinikát, ahova még nyugdíjasként is visszajárt dolgozni, de ekkor már új utakat keresett, és ennek a keresésnek eredményeképpen indította el a Hospice mozgalmat Magyarországon. Az a

fajta ember volt, aki kezdeményezett, beindított dolgokat, aztán elengedte őket, hagyta, hogy mások folytassák, de a szeme rajta volt, mint édes gyermekén. Nem magának kereste a dicsőséget, annak örült, ha a megkezdett jó folytatódik.

Szerényen élt, zavarta a felesleges dőzsölés, de azért tudott ünnepelni és szerette a finoman elkészített ételeket is. Szakácskönyvét nagy gondossággal írta, de hátsó szándéka az volt, hogy minél olcsóbban, minél kevesebb idővel készüljenek el az ételek. (Legszívesebben azt a címet adta volna a szakácskönyvének, hogy „Főzzünk semmiből”, de aztán mégis az lett a cím, hogy Főzzünk örömmel, ami ugyancsak fontos.) Hajnalban szeretett főzni, mert napközben más dolga volt, és sajnálta a hasznos időt a konyhában tölteni. A legegyszerűbb ételt is elegánsan tálalta fel. Nagyon szerette a madarakat, virágai a lelkéhez nőttek.

„Gyenge pontjai közé” tartozott az erdélyi szöttesek gyűjtése. Otthonában csodálatos hangulatot varázsolt a szöttesek által, kiegészítve a korondi vázákkal. Lelke mélyén mindig erdélyi maradt, és nagyon szolidáris volt az onnan menekültekkel. Előfordult, hogy a Moszkva téren 3-4 télikabátot is vásárolt, hogy az Erdélyből jött árus indulhasson haza.

Barátságunk 1977-ben erősödött meg, amikor férjének, Miklósnak a nagynénjei nálam szálltak meg, és tőlem szállították fel a Városmajor utcába a Cecén sütött finomságokat.

Ebben az évben került el Dombi Feri bácsi Alsószentivánról (Cece melletti falu Fejér megyében) Ercsibe káplánnak, s innen járt fel minden héten Pestre. Alaine lelkivezetőt keresett, s az éltes korú nagynénik Feri bácsit ajánlották neki. A nagynénik nem tévedtek, Feri bácsival nagyon jól megértették egymást.

Ettől az időponttól örömmel járt a közösségi találkozókra, amelyekre

általában nem készült, de mindig tudott olyan kérdést feltenni, amely mindenkit érdekelt. A Bokor-tartalmakkal megtöltött karizmatikus szellemiséggel találkozott Feri bácsi és a testvérek által.

Lelki életének fejlesztésére egyéni utat választott. Sienai Szent Katalin írásait több évig olvasta, de többek között a zsoltárok, a Tibeti halottas könyv is kedvenc olvasmányja volt. Nem lehetett keretek közé szorítani, egyénileg kereste azt, ami építette, buzdította, vigasztalta őt, de mindig figyelt a közösségben a testvérek gondolataira is.

Nagyon szeretett imádkozni egyéni, de közösségben is. Halála előtt sokan segítették őt, én az „imafelelős” voltam. Sokszor volt zavart állapotban, de ha elkezdünk imádkozni, akkor mindig visszatért a földi valóságba. Ezt azért említem meg, mert talán mások számára is tanulságul szolgál, ha olyan embert ápolnak, aki hazatérőben van. Várta a halált, s amikor a közelébe került, méltósággal viselte a fájdalmakat, a kiszolgáltatottságot. A halála előtti estén még közösen imádkoztunk.

Barátságunk nagyon szorossá vált, mivel egy közösségbe jártunk, sokat utaztunk együtt. Legszebb útjaink az erdélyi utak voltak, amikor a klinikáról hazaengedett leukémiás gyermekeket meglátogattuk otthonukban. Egyszer például Székelykeresztúrra vittünk gyógyszert egy gyermek után. Az anya éppen dolgozott a cipőgyárban, és odamentünk átadni a gyógyszert. A gyár minden dolgozója kijött a kapuba, és zokogtak, mert hihetetlen volt számukra, hogy Alaine nem felejtette el a gyermeket. Nagy élményt jelentettek számára a csíksomlyói búcsúk is a 80-as években.

A papírforma szerint élete utolsó szakaszában római katolikus volt. Több közösségbe is jártunk együtt. Örömmel jött a lelkigyakorlatokra, nagyon élvezte Gyurka bácsi, Kocsi Gyuri, Barna és Tádé gondolatait, a reggeli zsoltárokat. Nem Bokor-tudattal járt lelkigyakorlatokra; egyszer Óbudaváron tudta meg, hogy Ó Bokor-tag. Nem az volt a lényeg, hogy hová tartozik, hanem az, hogy volt ki-vel közösen imádkoznia és gondolkodnia. Ez a szemlélete élete végéig megmaradt.

Férjével, Miklóssal

MEGKÉSETT LEVÉL

Kedves Alénka!

Talán már nem érintenek nyüglődéseink. Talán már nem gondolsz ide. Érintettek még egy ideig, vissza-visszanéztél még egy ideig, de lassan lehulltak Rólad a lehúzó erők, és a fény felé fordultál, hogy teljes valóddal megfűrödjél benne. Kóstolgotod már tetteid érett, gyönyörű, szívet melengető, zamatos gyümölcseit.

Tudom, hogy kézzelfogható levelet nem fogsz írni, válaszul az itt „tükör által, homályban” látás miatt feltett kérdéseimre. Nem tudom, de hiszem, hogy valami módon válaszolsz. Nem tehetsz mást, mert életedben sem hagytál választ nélkül senkit, s a halál nem hozhatott Benned minőségi változást.

Sokszor eszembe jutottál, amióta nem vagy közöttünk. Emlékeimet Rólad átszövik a kérdőjelek. Ilyenek például, hogy:

Honnan vetted az erőt felállni olyan testi és lelki összetörésből, amit a háború alatt átéltél?

Honnan vetted a reményt, hogy mindezek ellenére egészséges, ép lelkű ember leszel?

Honnan vetted a hitet az emberekben: hogy hatnak ránk tanácsaid, és megfogadjuk azokat?

Honnan vetted a szeretetet, amellyel felénk tudtál fordulni, egészen az utolsó pillanatodig?

Honnan vetted a bátorságot, hogy csupa ÉLET egyéniséged ellenére a haldoklók körül, a haldoklók családjá körül segédkezzél?

Honnan vetted a derút, amely teljes lényedből sugárzott, noha a hozzád forduló emberek az élet sötétségeiről meséltek, Tőled várva a megoldást?

Honnan vetted azt a hihetetlen türelmet, amellyel végighallgattad sokunk ostoba nyöszörgéseit? S nemcsak végighallgattad, hanem mindenki számára mindig volt vigasz is a tarisznyádban.

Honnan volt Benned minden nehézség, megaláztatás ellenére szilárd hűség, hogy a kezdettől a végsőig kitartással tedd, amit választottál?

Kiapadhatatlan forrásod kellett, hogy legyen, mert mindezek újra és újra működésbe léptek, ha szükség volt rájuk, illetve szükségük volt azoknak, akik Beléd kapaszkodtak.

Nekünk is van ilyen forrásunk? A miénk is kiapadhatatlan? Ahhoz, hogy meríthessünk belőle, mindössze csak arra van szükség, hogy elkezdjük tenni legalább valamelyiket azok közül, amiket Te tettél kerek-egész életedben?

Várom valahonnan jövő válaszodat. Várom a találkozást. Viszontlátásra!

Dombi Zsuzsa

Polcz Alaine műveiből

P.A.: Asszony a fronon. Egy fejezet az életemből – Szépirodalmi, Budapest 1991

P.A.: Meghalok én is? A halál és a gyermek – Századvég, Budapest 1993

P.A.: Éjjeli lámpa – Jelenkor, Pécs 1996

P.A.: Ideje a meghalásnak. Tanulmányok – Pont, Budapest 1998

P.A.: A rend és a rendetlenség jelensége az emberi cselekvésben – Pont, Budapest 1999

P.A.: Macskaregény – Kalligram, Pozsony 2000

P.A.: Leányregény – Jelenkor, Pécs 2000

P.A.: Gyászban lenni – Pont, Budapest 2000

P.A.: Karácsonyi utazás. Halál és cserepek – Jelenkor, Pécs 2002

P.A.: Főzzünk örömmel! – Kalligram, Pozsony 2003

P.A.: Kit siratok? Mit siratok? – Jelenkor, Pécs 2003

P.A.: Kit szerettem? Mit szerettem? – Jelenkor, Pécs 2004

P.A.: Együtt az eltávozottal – Jelenkor, Pécs 2005

P.A.: Egész lényeddel [szerk. Träger Gábor] – Jelenkor, Pécs 2006

Alaine. Írások Polcz Alaine-ről [szerk. Baranyai László] – Jelenkor, Pécs 2007

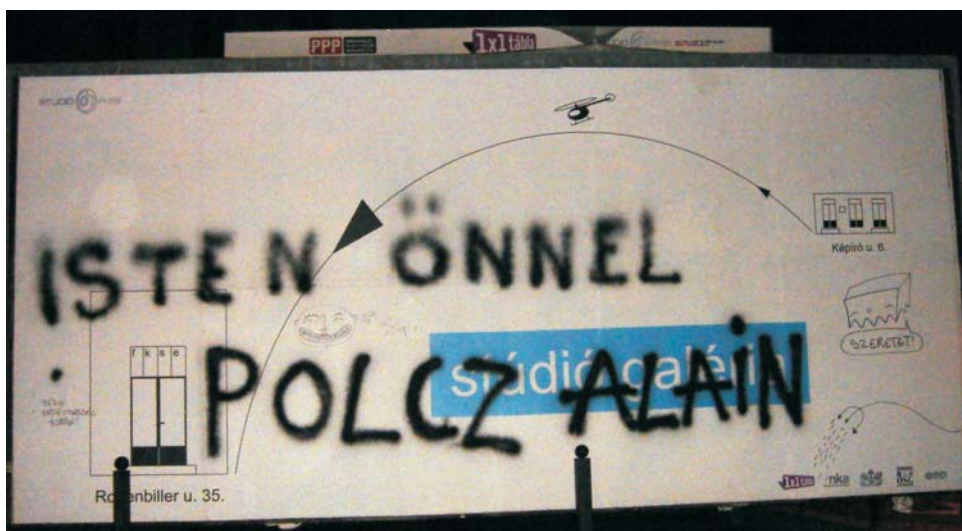
Singer Magdolna: Partitúra. Utolsó beszélgetés Polcz Alaine-nel – Jaffa, Budapest 2007

P. A.: Az utolsó mérföld. Beszélgetés életről, halálról, testről és lélekről – Jelenkor, Pécs 2007

Beer Miklós, Polcz Alaine, Sajgó Szabolcs: Élet, hit, lélek – Éghajlat, Budapest 2007

P.A.: Ideje az öregségnek. Naplójegyzetek, 2002–2006 – Jelenkor, Pécs 2008. Ez a mű hangoskönyv formában is elérhető: P.A.: Ideje az öregségnek – hangoskönyv a szerző saját előadásában – Hangoskönyv Kft., Budapest 2005

P.A.: Nem trappolok tovább. Naplójegyzetek, 2006–2007 – Jelenkor, Pécs 2008

Felirat egy óriásplakáton